

ת"פ 50451/12/12 - מדינת ישראל נגד אפלח דרוויש, עותמאן דרויש

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 50451-12-12 מדינת ישראל נ' דרוויש ואח' 18 דצמבר 2014

בפני בעניין: כב' השופטת דנה כהן-לקח
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. אפלח דרוויש
2. עותמאן דרויש

הנאשמים

גזר-דין בעניינו של הנאשם 1

רקע

1. הנאשם 1 (להלן: הנאשם) הועמד לדין ביחד עם נאשם נוסף (הנאשם 2). לאחר קיום ישיבת הוכחות במהלכה נשמעה עדותו של עד-התביעה המרכזי (השוטר מאיר רוטר), הודיעו הצדדים בפתח ישיבת ההוכחות הנוספת שהתקיימה לפניו ביום 21.1.2014 כי הגיעו להסדר טיעון. בעקבות זאת, הורשע הנאשם לפי הודאתו, בעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

בהתאם לעובדות כתב-האישום המתוקן בהן הודה הנאשם, ביום 23.4.2010, בסמוך לשעה 15:10, נהג הנאשם בטרקטור והזיז חומת אבנים שהוצבה כמחסום בכניסה לעיסווייה. למקום הגיעו שני שוטרים ובהם השוטר מאיר רוטר (להלן: השוטר רוטר), אשר דרש מהנאשם לחדול מפעולת פינוי המחסום. לאחר דין ודברים בין הנאשם לשוטר רוטר, הסכים הנאשם לחדול מפעולותיו ולהתלוות לשוטר רוטר, אשר הודיע לו כי עליו להזדהות וכי הוא עצור. הנאשם התלווה לשוטר לכיוון ניידת המשטרה שעמדה בסמוך, ומסר את תעודת הזהות שלו לידי השוטר. נאשם 2 הגיע למקום וצעק לנאשם שיעזב את המקום ובהמשך לכך הנאשם אמנם עזב את המקום. השוטר רוטר הודיע לנאשם 2 כי הוא עצור והושיב אותו במושב האחורי בניידת המשטרה. אז חזר הנאשם למקום וצעק לנאשם 2 שיעזב את הניידת. השוטר רוטר ניסה לאזוק את הנאשם 2 ואף הצליח לכבול את אחת מידייו. בשלב זה, התקרב הנאשם אל השוטר רוטר ונתן לו אגרוף בפניו. בהמשך, הגיעו למקום צעירים וידו אבנים לעבר השוטרים. באותן נסיבות, אדם שזהותו אינה ידועה למאשימה, זרק אבן גדולה לעבר השוטר רוטר. האבן פגעה בדלת הניידת ומשם ניתזה אל השוטר רוטר ופגעה בראשו. מעוצמת הפגיעה שחש השוטר רוטר לאחר פגיעת האבן בראשו, הוא עזב את ידו של הנאשם 2, אשר ניצל את מצבו של השוטר רוטר ונמלט מהמקום. נוכח המצב שנוצר, נאלצו שני השוטרים להימלט מזירת האירוע. בכל אלה הודה הנאשם שלפניו, ובגין כך הורשע בעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות כפי שיוחסה לו בכתב-אישום מתוקן.

2. הסדר הטיעון בין הצדדים לא כלל הסכמה לעניין העונש. לבקשת הסנגור, טרם שמיעת הטיעונים לעונש הוריתי על הפניית הנאשם לשירות מבחן לצורך עריכת תסקיר בעניינו.

תסקיר שירות המבחן

3. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם כבן 32, נשוי ואב לארבעה ילדים, מתגורר עם משפחתו בשכונת עיסוויה בירושלים. הנאשם סיים 9 שנות לימוד, לאחר מכן פנה לעבודה על-מנת לסייע בפרנסת משפחתו והשתלב בעבודה כמפעיל מחפרון וציוד כבד, בה עובד עד היום. נוכח מצבה הרפואי של אשתו כמפורט בתסקיר, הפך הנאשם להיות הדמות הדומיננטית בבית. הנאשם הוא המטפל העיקרי בילדיו, נושא באחריות לטיפול במרבית ענייני הבית, עובד במשרה חלקית ובוחר לעבוד באתרי עבודה הסמוכים למקום מגוריהם של בני-הזוג. התרשמות שירות המבחן היא כי הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי בתחומי עבודה ומשפחה, בעל יכולות טובות, מודע למצבו ויכולותיו וניכר כי משקיע מאמצים בדאגה למשפחתו הגרעינית וכן למשפחת מוצאו. לצד זאת, ההתרשמות היא כי הנאשם נושא באחריות חלקית בלבד לביצוע העבירה, וכי קיימים דפוסי התנהגות אימפולסיביים בהתנהגותו וקושי בוויסות רגשי. בהתחשב במצבו המשפחתי הייחודי של הנאשם, התרשם שירות המבחן כי מאסר בפועל עלול להיות גורם מדרדר עבורו ולפגוע בבני משפחתו, בשים לב לכך שנוכחותו של הנאשם בבית היא הכרחית. להערכת שירות המבחן, אף ריצוי עונש מאסר בפועל בעבודות שירות לתקופה ממושכת עלול להזיק רבות למשפחה. נוכח כל אלה, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל שירוצה בדרך של עבודות שירות לתקופה קצרה.

טיעוני הצדדים לעונש

4. המאשימה עמדה על חומרת המעשים נשוא כתב-האישום ונסיבות ביצועם, ועל הערכים החברתיים שנפגעו בגינם. לגישת המאשימה, מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע מ- 4 ועד 8 חודשי מאסר בפועל. בנסיבות המקרה, עתרה המאשימה להטיל על הנאשם עונש שלא יפחת מ- 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריח, וכן מאסר מותנה, קנס ופיצוי.

מנגד, הסנגור טען למתחם ענישה הולמת המתחיל מעונש שאינו כולל רכיב של מאסר בפועל. הסנגור התייחס בטיעונו לאמור בתסקיר שירות המבחן, וטען כי הקושי של מרשו בלקיחת אחריות, נבע מכך שבטעות צוין בתסקיר כי הנאשם הורשע בעבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות ובריחה ממשמורת חוקית, בעוד שבפועל הנאשם הורשע בעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות בלבד. הסנגור הוסיף ועמד על נסיבות לקולא בעניין מרשו ועתר להסתפק במאסר מותנה או בשל"צ משמעותי. לחלופין, ביקש הסנגור כי אם יראה בית-המשפט לאמץ את המלצת שירות המבחן להטלת עבודות שירות, יהיה הדבר לתקופה קצרה ככל הניתן.

מתחם העונש ההולם

5. על-פי סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם את מעשי העבירה בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות

הערכים החברתיים שנפגעו בגין העבירות אשר בביצוען הורשע הנאשם, תכליתם להגן על שלמות גופם של העוסקים במלאכת אכיפת החוק וכן לשמור על הסדר הציבורי ועל עקרונות שלטון החוק. **בחינת נסיבות ביצוע העבירה** מלמדת כי מדובר באירוע חמור בנסיבותיו. במהלך האירוע, חמק הנאשם מן השוטרים לאחר שהודע לו על מעצרו, ובהמשך ניסה לסכל את מעצרו של הנאשם 2 ולסייע לו להימלט מן השוטרים, תוך מתן מכת אגרוף ישירה בפניו של השוטר רוטר. מעשיו של הנאשם לוו ביידוי אבנים לעבר שני השוטרים, על-ידי קבוצת צעירים שהגיעו למקום. אחת מן האבנים אף פגעה בראשו של השוטר רוטר (יודגש כי יידוי האבנים והפגיעה בראשו של השוטר רוטר באמצעות אבן, אינם מיוחסים לנאשם שלפניי). נוכח המצב שנוצר בשטח, נאלצו שני השוטרים להימלט מהזירה. לא יכול להיות חולק כי חלקו של הנאשם באירוע נושא עימו חומרה, ועלול להעיד על העדר מורא מפני החוק, על תעוזה, ועל זלזול בעקרונות שלטון החוק ובעוסקים במלאכת אכיפתו. לצד זאת, יש לתת את הדעת לכך שלפי עובדות כתב-האישום המתוקן, הנאשם שלפניי לא עשה שימוש בנשק קר או חם, ואף לא נטען כי כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמה פגיעה פיזית למי מהשוטרים (אם כי, כאמור, השוטר רוטר נפגע בראשו כתוצאה מיידוי אבן לכיוונו על-ידי אחר במהלך האירוע שהתפתח במקום, ורק במזל לא הסתיים האירוע בכללותו בתוצאה חמורה יותר).

בחינת הפסיקה הנהוגת מעלה כי בתי-המשפט עמדו על הצורך בהעברת מסר עונשי ברור ומרתיע עבור היחיד והרבים מפני תופעות של אלימות כלפי שוטרים במהלך מילוי תפקידם. בהתחשב בכך, ובשים לב לקיומו של עונש מינימום הקבוע בחוק בגין עבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, נוהגים בתי-המשפט במקרים רבים לגזור בגין העבירה הנדונה עונשי מאסר בפועל.

6. בהתחשב בעקרון המנחה של ההלימה; בשים לב לפגיעה בערכים המוגנים; בהתחשב בחומרת המעשים ונסיבות ביצועם; וכן בהתחשב במדיניות הענישה הנהוגת; אני סבורה כי **מתחם העונש ההולם לעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות בנסיבותיו הספציפיות של המקרה שלפניי, נע מעונש מאסר בפועל קצר (שבמקרים מתאימים יכול וירוצה בעבודות שירות) ועד 10 חודשי מאסר בפועל.**

במאמר מוסגר, אוסיף כי אף אילו הייתי מאמצת את גישת הסנגור לפיה הרף התחתון של מתחם הענישה ההולמת ראוי שיתחיל מענישה מוחשית משמעותית שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל, לא היה בכך כדי לשנות מן המסקנה העונשית אליה באתי כפי שיפורט להלן.

העונש המתאים

7. לצורך גזירת העונש, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40יא לחוק העונשין. **לחובת הנאשם**, עומדת חומרת המעשים ונסיבות ביצועם. חומרה זו מצדדת בהשתתפות ענישה משמעותית, אשר יהיה בה כדי להרתיע את היחיד ואת הרבים מפני הישנות המעשים. עוד יש להתחשב בכך שעברו הפלילי של הנאשם אינו נקי, וכולל הרשעה בודדת בעבירה של הסעת שב"ח שבוצעה בשנת 2006 ובגינה ריצה הנאשם עונש מאסר קצר בעבודות שירות. לצד זאת, ראוי לציין כי עברו של הנאשם אינו מכביד ואינו בגין עבירה ממין העניין.

לקולא, יש ליתן משקל להודאת הנאשם בעובדות כתב-האישום המתוקן (הגם שבאה רק לאחר שמיעת עד-התביעה המרכזי בתיק). כמו-כן, ניתן משקל לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירה (למעלה מארבע שנים) וכן לנסיבות האישיות של הנאשם כפי שפורטו בתסקיר שירות המבחן, ובעיקר למצבה הבריאותי של אשת הנאשם ולתפקידו המשמעותי של הנאשם בגידול הילדים. בנוסף, שקלתי את המלצת שירות המבחן בעניינו של הנאשם באשר לסוג העונש שראוי כי יוטל על הנאשם ומשכו.

8. אשר לשיקולי אחידות בענישה - נאשם 2, אשר הועמד לדין ביחד עם הנאשם שלפניי, הורשע לפי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של בריחה ממשמורת חוקית לפי סעיף 257 לחוק העונשין. נוכח הסכמת הצדדים במסגרת הסדר טיעון סגור לעונש, גזרתי על הנאשם 2 עונש מאסר מותנה. יוער כי עברו הפלילי של הנאשם 2 מכביד יותר מזה של הנאשם שלפניי וכולל גם עבירות חמורות, אם כי ישנות. יחד עם זאת, נוכח קשיים ראייתיים שנגעו בעיקר לנאשם 2 (להבדיל מהנאשם שלפניי), הגיעו הצדדים להסדר טיעון סגור לעונש כאמור לעיל. אוסיף ואומר כי העבירה בה הורשע הנאשם 2 (בריחה ממשמורת חוקית) הינה ברף חומרה נמוך יותר ביחס לעבירה בה הורשע הנאשם שלפניי (תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות). בהתחשב בכך, אין לגזור גזירה שווה בעונשם של שני הנאשמים, וראוי כי עונשו של הנאשם שלפניי יהיה מחמיר יותר ביחס לעונש שהושת על נאשם 2.

9. בסופה של שקילה, נוכח חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, ראיתי להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל. בקביעת אופן ריצוי המאסר בפועל בדרך של עבודות שירות, וכן בקביעת משך עבודות השירות, ראיתי לתת משקל למכלול הנסיבות לקולא, לרבות נסיבותיו האישיות של הנאשם (אלמלא הן, היה משך עבודות השירות ארוך יותר). בנוסף, ראיתי לחייב את הנאשם בפיצוי לשוטר רוטר שהותקף על-ידו במכת אגרוף ישירה בפניו. מאחר שאין עסקינן בעבירה כלכלית ובשים לב למצבו הכלכלי של הנאשם, לא ראיתי להוסיף ולחייבו בקנס כספי כפי שהתבקש על-ידי המאשימה.

סוף דבר

10. נוכח מכלול הטעמים האמורים, אני גוזרת על הנאשם כדלקמן:

א. 60 ימי מאסר בפועל, אותם יוכל הנאשם לרצות בעבודות שירות כפי שקבע הממונה על עבודות השירות בחוות-דעתו.

על הנאשם להתייצב לריצוי עונשו ביום 24.2.2015 עד השעה 10:00 במפקדת מחוז דרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר-שבע.

מובהר כי על הנאשם לעדכן את משרד הממונה בכל שינוי, אם יחול, בכתובת מגוריו. כמו כן, מוזהר הנאשם כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח ובביקורות הפתע, וכי כל הפרה בתנאי עבודות השירות עלולה להביא להפסקה מנהלית ולריצוי העונש במאסר בין כותלי בית הכלא.

ב. 4 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה של תקיפת שוטר.

עמוד 4

ג. פיצוי לשוטר מאיר רוטר בסך 1,500 ₪. הפיצוי ישולם ב- 5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 10.1.2015 ובכל 10 לחודש שלאחר מכן. לא ישולם אחד התשלומים במועדו, תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מיידי.

המאשימה תמסור למזכירות עוד היום את פרטיו של השוטר רוטר כדי שכספי הפיצוי יועברו לטובתו.

המזכירות תמציא העתק פרוטוקול זה ליחידת הממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ו כסלו תשע"ה, 18 דצמבר 2014, במעמד הצדדים.